

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 78.010/1
van 6 oktober 2025

over

een voorontwerp van decreet 'tot wijziging van verschillende decreten van het beleidsdomein Omgeving, in het kader van de implementatie van Europese regelgeving over hernieuwbare energie, kritieke grondstoffen en nettonultechnologie'

Op 17 juli 2025 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw verzocht binnen een termijn van dertig dagen, van rechtswege verlengd tot 2 september 2025,* een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van verschillende decreten van het beleidsdomein Omgeving, in het kader van de implementatie van Europese regelgeving over hernieuwbare energie, kritieke grondstoffen en nettonultechnologie’.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 16 september 2025. De kamer was samengesteld uit Pierre LEFRANC, kamervoorzitter, Brecht STEEN en Tim CORTHAUT, staatsraden, Michel TISON, assessor, en Eline YOSHIMI, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur-afdelingshoofd en Pieter VAN CLEYNENBREUGEL, adjunct-auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 6 oktober 2025.

*

* Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, *in fine*, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege wordt verlengd met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juni en 15 augustus.

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde, uit 7 hoofdstukken bestaande voorontwerp van decreet van het Vlaams Gewest strekt tot gedeeltelijke omzetting van de RED III-richtlijn² die laattijdig geschied.³ Daarnaast geeft het ook gedeeltelijk uitvoering aan verordening 2024/1252 (de “Critical Raw Materials Act” of CRMA)⁴ en aan verordening 2024/1735 (de “Net-Zero Industry Act” of NZIA)⁵.

Hoofdstuk 1 van het voorontwerp bevat inleidende bepalingen, die bevestigen dat het decreet een gewestaangelegenheid regelt (artikel 1 van het voorontwerp) en aangeven welke richtlijn wordt omgezet en welke verordeningen worden uitgevoerd (artikel 2).

Hoofdstuk 2 wijzigt het decreet van 5 april 1995 ‘houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid’ (hierna: DABM), door aan te geven dat de verplichting om een project-MER uit te voeren niet geldt voor de projecten waarvoor specifieke bepalingen gelden in het kader van de drie aangehaalde instrumenten van EU-recht (artikelen 3 tot en met 5).

Hoofdstuk 3 wijzigt het decreet van 21 oktober 1997 ‘betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu’ (hierna: decreet Natuurbehoud) door bepaalde projecten voor hernieuwbare energie niet te onderwerpen aan de passende beoordeling die voortvloeit uit de omzetting van de Habitatrichtlijn⁶ (artikel 6).

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Richtlijn (EU) 2023/2413 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 ‘tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001, Verordening (EU) 2018/1999 en Richtlijn 98/70/EG wat de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen betreft, en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad’, *Pb. EU*, 31 oktober 2023, L 2023/2413. De voor het voorontwerp relevante bepalingen van die richtlijn werden ingevoegd in richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ‘ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (herschikking)’, *Pb. EU*, 21 december 2018, L 328, p. 82 (hierna: richtlijn 2018/2001).

³ Artikel 5, eerste lid, van de RED III-richtlijn verplicht de lidstaten de nodige maatregelen te nemen tegen ten laatste 21 mei 2025.

⁴ Verordening (EU) 2024/1252 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 ‘tot vaststelling van een kader om een veilige en duurzame voorziening van kritieke grondstoffen te waarborgen, en tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 en (EU) 2019/1020’, *Pb. EU*, 3 mei 2024, L 2024/1252.

⁵ Verordening (EU) 2024/1735 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 ‘tot vaststelling van een kader van maatregelen ter versterking van het Europese ecosysteem voor de productie van nettonultechnologie en tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1724’, *Pb. EU*, 28 juni 2024, L 2024/1735.

⁶ Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 ‘inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna’, *Pb. EU*, 22 juli 1992, L 206, p. 7.

Hoofdstuk 4 wijzigt de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna: VCRO) door de mogelijkheid te voorzien om in ruimtelijke uitvoeringsplannen gebieden voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie aan te duiden (artikel 8), in het kader waarvan de plan-effectenbeoordeling dient plaats te vinden op een detailleringsniveau dat rekening houdt met toekomstig uit te voeren hernieuwbare energieprojecten (artikel 7).

Hoofdstuk 5 wijzigt het decreet van 25 april 2014 ‘betreffende complexe projecten’ (hierna: decreet Complexe Projecten), door ook in dat kader te voorzien in vrijstellingen van passende beoordelingen (artikelen 9 en 10).

Hoofdstuk 6 van het voorontwerp wijzigt het decreet van 25 april 2014 ‘betreffende de omgevingsvergunning’ (hierna: Omgevingsvergunningedecreet). Het voorontwerp vernummert huidig artikel 114 (artikel 11) en voegt een hoofdstuk 10/1 “Specifieke bepalingen in het kader van Europese regelgeving” in (artikel 12). Dat hoofdstuk omvat een “Afdeling 1. Algemene bepalingen” (artikel 13). In die afdeling worden de voor het hoofdstuk relevante EU-richtlijnen opgesomd (artikel 14) en wordt de toepassing van het hoofdstuk behoudens anders aangevende bepalingen beperkt tot omgevingsvergunningsprocedures in eerste administratieve aanleg (artikel 15). Vervolgens wordt een tweede afdeling ingevoegd (artikel 16), die in het bijzonder slaat op de omzetting van de RED III-richtlijn. In dat kader wordt een regeling voor screening in het kader van projecten in specifieke infrastructuurgebieden (artikel 17) vooropgesteld, alvorens de aanduiding en werking van contactpunten alsook de omgevingsvergunningsprocedure en -termijnen voor RED-III projecten te regelen (artikelen 17 tot en met 24). De derde afdeling van dat hoofdstuk (artikel 25) voert de CRMA-verordening uit door de vergunningverlenende overheid als contactpunt aan te duiden (artikel 26) en door bij de toepassing van de verordening in de context van strategische projecten de omgevingsvergunningsprocedure te bepalen (artikel 27). Afdeling 4 voert ten slotte de NZIA-verordening uit (artikel 28), door opnieuw de vergunningverlenende overheid als contactpunt aan te duiden (artikel 29) en de omgevingsvergunningsprocedure en -termijnen uit de verordening uit te voeren (artikel 30). Het hoofdstuk bevat vervolgens wetgevingstechnische bepalingen die de impact van de inwerkingtreding van het decreet Modulaire Omgevingsvergunning⁷ voorzien en de nodige aanpassingen in het licht daarvan invoeren (artikelen 31 tot en met 39).

Hoofdstuk 7 van het voorontwerp bevat de slotbepalingen, die de artikelen 171 en 172 van het Modulaire Omgevingsvergunningsdecreet opheffen (artikel 40) en de inwerkingtreding van het voorontwerp bepalen (artikel 41).

⁷ Decreet van 17 mei 2024 ‘tot wijziging van de regelgeving betreffende de omgevingsvergunning wat betreft de invoering van een modulaire omgevingsvergunningsprocedure en het omgevingsbesluit’.

ALGEMENE OPMERKINGEN

Met betrekking tot de omzetting van RED III-richtlijn

3. Het voorontwerp heeft tot doel de bepalingen van de RED III-richtlijn gedeeltelijk⁸ om te zetten in de mate dat die bepalingen specifieke vergunningstermijnen en -procedures vooropstellen. In de memorie van toelichting wordt bevestigd dat de tekst van de richtlijn bij de omzetting zo veel als mogelijk letterlijk wordt overgenomen in een afzonderlijk hoofdstuk 10/1 van het Omgevingsvergunningendecreet om tegemoet te komen aan de wensen van de Europese Commissie.

Zoals de Raad van State, afdeling Wetgeving reeds eerder opmerkte⁹, blijkt uit de rechtspraak van het Hof van Justitie dat een omzetting, omwille van de rechtszekerheid, vooral duidelijk en precies dient te zijn.¹⁰ Met betrekking tot een omzetting door kopiëren merkte de afdeling Wetgeving het volgende op:

“Omzetten is niet hetzelfde als kopiëren. Het kan gebeuren dat de tekst van de richtlijn zo gesteld is dat een woordelijke overname van de tekst het beste is wat de wetgever van een Lid-Staat kan doen. Zulk een werkwijze moet echter een uitzondering blijven op grond van de definitie zelf van de richtlijn, luidens welke - ten overvloede - een richtlijn “(...) verbindend (is) ten aanzien van het te bereiken resultaat voor elke Lid-Staat waarvoor zij bestemd is”. Uit deze tekst blijkt duidelijk dat alleen het resultaat bereikt moet worden, maar ook dat dat resultaat daadwerkelijk bereikt moet worden. Daaruit volgt dat de bevoegde nationale overheden noodzakelijkerwijs alle vereiste maatregelen moeten nemen opdat alle doelstellingen die in de richtlijnen worden genoemd met de grootst mogelijke zekerheid worden bereikt. Aangezien het in het Belgisch rechtssysteem niet voldoende is in een wet een algemene doelstelling te formuleren opdat die ook daadwerkelijk verwezenlijkt wordt, moet de wetgever die ervoor moet zorgen dat het doel bereikt wordt, zeggen met welke middelen de verschillende overheidsinstanties dat doel moeten bereiken, en welke regels de rechtssubjecten daartoe moeten naleven”.¹¹

Tegen die achtergrond geeft de omzetting in het voorontwerp aanleiding tot drie algemene bemerkingen.

⁸ Bijvoorbeeld artikel 15^{quinquies}, dat voorziet in inspraak bij de opmaak van plannen in gebieden voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie, wordt niet omgezet. Uit de toelichting blijkt dat dergelijke inspraakverplichtingen in dezelfde mate al gelden bij de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen naar Vlaams omgevingsrecht. Vermits de steller van het voorontwerp ervoor opteert om de RUP-regeling van toepassing te verklaren op de opmaak van bovenvermelde plannen, kan met die zienswijze ingestemd worden.

⁹ Adv.RvS 43.893/1 van 20 december 2007 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 21 november 2008 ‘tot omzetting van de Richtlijnen 2005/36/EG en 2006/100/EG en tot wijziging van de wetten van 20 februari 1939 op de bescherming van de titel en van het beroep van architect en 26 juni 1963 tot instelling van een Orde van Architecten’, opmerking 2.1.

¹⁰ Voetnoot 4 van het aangehaalde advies – H.v.J., 9 april 1987, Commissie t/ Italië, 363/85, Jur., 1987, 1733.

¹¹ Bv. adv.RvS 26.198/2 van 2 februari 1998 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 11 december 1998 ‘tot omzetting van de richtlijn 95/46/EG van 24 oktober 1995 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrij verkeer van die gegevens’, p. 88.

3.1. Ten eerste verwijzen diverse omgezette bepalingen in het voorontwerp, zoals de RED III-richtlijn zelf¹², naar bepalingen van andere EU-richtlijnen.

3.1.1. Hiervan kunnen volgende voorbeelden worden gegeven:

- de bij artikel 8 van het voorontwerp in te voegen paragraaf 2/1 in artikel 2.2.5 van de VCRO verwijst naar een gebied voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie “als vermeld in artikel 15^{quater} van richtlijn (EU) 2018/2001 van 11 december 2018”;
- het bij artikel 14 in te voegen artikel 114 van het Omgevingsvergunningendecreet geeft verschillende richtlijnen in de vorm van definities weer, terwijl die richtlijnen zelf het voorwerp hebben uitgemaakt van een omzetting in Vlaamse regelgeving;
- het bij artikel 17 in te voegen artikel 114/2 van hetzelfde decreet verwijst naar artikel 15^{sexies}, lid 3, van richtlijn 2018/2001;
- het bij artikel 19 in te voegen artikel 114/4, §§ 3 en 4, van hetzelfde decreet verwijzen naar artikel 4, lid 2 en artikel 7 van richtlijn 2011/92/EU, artikel 15^{quater}, lid 1, eerste alinea en punt b), van richtlijn 2018/2001, artikel 6, lid 3, van richtlijn 92/43/EEG, richtlijn 2001/42/EG en 2001/43/EG;
- het bij artikel 20 in te voegen artikel 114/5 van hetzelfde decreet verwijst naar artikel 16, lid 1 van richtlijn 2018/2001, naar richtlijn 2011/92/EG en richtlijn 92/43/EEG;
- het bij artikel 24 in te voegen artikel 114/9 van hetzelfde decreet verwijst naar artikel 6, lid 4, en artikel 16, lid 1, punt c), van richtlijn 92/43/EEG, artikel 4, lid 7, van richtlijn 2000/60/EG en artikel 9, lid 1, punt a), van richtlijn 2009/147/EG.

3.1.2. Dergelijke verwijzingen in bepalingen van intern Belgisch recht naar andere richtlijn-bepalingen, staan op gespannen voet met het EU-recht. In overeenstemming met artikel 288, derde lid, VWEU¹³ is een richtlijn verbindend ten aanzien van het te bereiken resultaat voor elke lidstaat waarvoor zij bestemd is, doch wordt aan de nationale instanties de bevoegdheid gelaten vorm en middelen te kiezen. Ter uitvoering van die keuze dienen de bepalingen van verschillende richtlijnen te worden omgezet in normen van intern recht van de lidstaten van de Europese Unie. Het zijn dan ook die normen van intern recht, die in beginsel rechtsgevolgen teweegbrengen voor particulieren.¹⁴

3.1.3. Een internrechtelijke “regelgeving door verwijzing” naar de bepalingen van een richtlijn miskent dan ook het bijzondere rechtskarakter van de richtlijn als Unierechtelijk

¹² Bij wege van voorbeeld, zie artikel 15^{quater}, eerste lid, van richtlijn 2018/2001, ingevoegd door de RED III-richtlijn, waarin onder meer naar de Habitatrichtlijn verwezen wordt.

¹³ Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

¹⁴ Dat belet particulieren evenwel niet om, in overeenstemming met de rechtspraak van het Hof van Justitie, bepalingen van richtlijnen in te roepen tegen overheden die de richtlijn niet, niet tijdig of niet correct omgezet hebben. Zie daarvoor al HvJ 17 december 1970, zaak 33-70, *SACE*, EU:C:1970:118, r.o. 15 en HvJ 26 februari 1986, zaak 152/84, *Marshall*, EU:C:1986:84, r.o. 46-47.

regelgevingsinstrument.¹⁵ De adviespraktijk van de Raad van State, afdeling Wetgeving bevestigt dat “uit de kenmerken van een EU-richtlijn volgt dat in principe niet de richtlijn zelf, maar de voorschriften van intern recht die de bepalingen ervan in de nationale rechtsorde omzetten, in die rechtsorde van toepassing zullen zijn”.¹⁶ Het uitgangspunt is dan ook dat “in beginsel moet worden verwezen naar de bepalingen in het interne recht die strekken tot omzetting van die richtlijnen, behalve als het een regeling betreft die van toepassing is of zou kunnen zijn op onderdanen van andere lidstaten die niet aan de omzettingbepalingen van het Vlaamse Gewest moeten voldoen maar aan de omzettingbepalingen van hun lidstaat, in welk geval naar de richtlijn moet worden verwezen”.¹⁷

3.1.4. Gelet op het voorgaande, dient het voorontwerp aan een grondig bijkomend onderzoek onderworpen te worden.¹⁸ In beginsel dienen de verwijzingen in het voorontwerp naar de teksten van EU-richtlijnen vervangen te worden door verwijzingen naar bepalingen van intern recht die die verschillende richtlijnen hebben omgezet.

3.2. Ten tweede bevat het voorontwerp bepalingen die verwijzen naar begrippen die weliswaar in de RED III-richtlijn of in richtlijn 2018/2001 gedefinieerd worden, maar waarvoor geen definitie in de omzettingstekst werd opgenomen.

¹⁵ Eerdere adviespraktijk stelde bovendien dat het louter verwijzen naar een richtlijn op basis van artikel 190 van de Grondwet ontoelaatbaar is: adv.RvS 23.817/8 van 30 november 1994 over een ontwerp dat heeft geleid tot het koninklijk besluit van 19 mei 1995 ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 30 april 1976 betreffende de keuring van en de handel in vis’, opmerking 3; adv.RvS 24.343/8 van 31 maart 1995 een ontwerp van koninklijk besluit ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 21 mei 1991 betreffende de samenstelling en de werking van de Doorzichtigheidscommissie’, p. 5 en adv.RvS 26.988/1 van 14 oktober 1997 over een ontwerp dat heeft geleid tot het koninklijk besluit van 13 februari 1998 ‘tot vaststelling van de specificaties en de registratieprocedure van de leesapparatuur voor de elektronische identiteitskaart en de sociale identiteitskaart’, p. 8.

¹⁶ Bv. adv.RvS 67.972/1 van 28 september 2020 over een ontwerp dat heeft geleid tot het koninklijk besluit van 8 december 2020 ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 17 maart 2013 tot beperking van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur’, opmerking 4 en adv.RvS 77.425/16 van 4 maart 2025 over een wetsvoorstel ‘tot wijziging van diverse bepalingen met het oog op de invoering van onbeperkte en belastingvrije vrijwillige overuren’, opmerking 5.1.

¹⁷ Bv. adv.RvS 70.951/3 van 11 maart 2022 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Vlaamse Regering van 6 mei 2022 ‘over de beroepscompetenties voor binnenvaartpersoneel’, opmerking 6.2.2. Slechts uitzonderlijk werd gebillijkt dat een verwijzing kon plaatsvinden, in de mate dat het ging om richtlijnbeepalingen die zelf verwezen naar bijlagen bij een Unierechtelijk uitvoeringsbesluit. Volgens de Raad van State, afdeling Wetgeving, waren in dat geval de bijlagen van het uitvoeringsbesluit zelf voldoende duidelijk geformuleerd om rechtstreeks door de betrokkenen te worden toegepast. Bovendien waren de bijlagen zeer omvangrijk, zodat kon worden aangenomen dat het verkieslijk was om ernaar te verwijzen, veeleer dan deze erg technische voorschriften te kopiëren in interne rechtsregels. De omzetting door verwijzing naar deze bijlagen kon in dat geval uitzonderlijk worden gebillijkt (adv.RvS 59.463/3 van 23 juni 2016 over een ontwerp dat heeft geleid tot het koninklijk besluit van 30 augustus 2016 ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 9 november 2009 betreffende de veterinairerechtelijke voorschriften voor aquacultuurdieren en de producten daarvan en betreffende de preventie en bestrijding van bepaalde ziekten bij waterdieren’, opmerking 4).

¹⁸ Het voorontwerp verwijst overigens in sommige bepalingen wel naar decreten die EU-richtlijnen hebben omgezet (bv. het door artikel 22 in te voegen artikel 114/7, § 1, van het voorontwerp), en in andere bepalingen niet (bv. het door artikel 19 in te voegen artikel 114/4, § 3).

3.2.1. Hiervan kunnen volgende voorbeelden worden gegeven:

- artikel 6 van het voorontwerp voegt de begrippen “hernieuwbare energie(projecten)”¹⁹ (artikel 2, tweede lid, 1), van richtlijn 2018/2001), “repowering”²⁰ (artikel 2, tweede lid, 10)), “gebieden voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie”²¹ (artikel 2, tweede lid, 9bis)) en “energieopslag op één locatie”²² (artikel 2, tweede lid, 44quinquies)) in zonder die zelf te definiëren in de omzettingstekst;
- artikel 22 van het voorontwerp verwijst naar “apparatuur voor zonne-energie” (artikel 2, tweede lid, 9ter)) en “hernieuwbare energie-gemeenschappen” (artikel 2, tweede lid, 16)) zonder die begrippen zelf te definiëren;
- artikel 23 van het voorontwerp verwijst naar een “zelfverbruiker van hernieuwbare energie” (artikel 2, tweede lid, 14)) zonder dat begrip zelf te definiëren.

3.2.2. Uit de rechtspraak van het Hof van Justitie vloeit echter voort dat het niet volledig overnemen of integreren van definities uit een richtlijn leidt tot een incorrecte of onvolledige omzetting. In het arrest *Commissie t. Polen* stelde het Hof, in de context van de kaderrichtlijn 2000/60/EG betreffende het waterbeleid²³ meer bepaald het volgende:

“Aangezien bedoelde definities ertoe strekken te zorgen voor een correcte omzetting van de op de lidstaten rustende verplichtingen in overeenstemming met de materiële bepalingen van richtlijn 2000/60, is [het] essentieel dat daarmee naar behoren rekening wordt gehouden in het kader van de omzetting van de materiële bepalingen waarin de gedefinieerde begrippen worden gebezigd, wanneer de lidstaat ervan afziet deze afzonderlijk in nationaal recht om te zetten”.²⁴

3.2.3. Die overweging laat zich ook toepassen op de omzetting van de RED III-richtlijn in het Vlaamse omgevingsrecht. Om een rechtszekere en correcte toepassing van de omgezette bepalingen te garanderen, dienen de betreffende definities minstens in de materieelrechtelijke bepalingen te worden omschreven of als afzonderlijke definitiebepalingen aan het voorontwerp te worden toegevoegd. Ook op dat vlak dient het voorontwerp aan een bijkomend onderzoek te worden onderworpen en te worden aangevuld.

3.3. Ten derde moet vastgesteld worden dat het kopiëren van richtlijnbe­palingen niet geheel consistent gebeurt, met een gebrek aan terminologische precisie tot gevolg.

¹⁹ Zie ook onder meer de artikelen 9, 10, 18, 19 en 24 van het voorontwerp.

²⁰ Zie ook onder meer de artikelen 9, 10, 19 en 21 van het voorontwerp.

²¹ Dat begrip wordt ook in de artikelen 7 en 8 gebruikt, zonder verdere definitie.

²² Zie ook bijvoorbeeld de artikelen 9, 10, 18, 19 en 22 van het voorontwerp.

²³ Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 ‘tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid’, *Pb. EU*, 22 december 2000, L 327, p. 1.

²⁴ HvJ 30 juni 2016, zaak C-648/13, *Commissie t. Polen*, EU:C:2016:490, r.o. 75; zie ook, doch meer impliciet, adv.RvS 49.570/3 van 31 mei 2011 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 8 januari 2012 ‘tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen’, opmerking 7.

3.3.1. Zo wordt de door de richtlijn gebruikte terminologie “milieubeoordeling” nu eens omgezet in “effectbeoordeling”²⁵ en dan weer in “milieubeoordeling”²⁶. Het begrip “effectbeoordeling” omvat in beginsel ook het begrip “milieubeoordeling” in het kader van de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen in de zin van artikel 2.2.1 van de VCRO zodat het nog enigszins te begrijpen valt dat de bepalingen van het voorontwerp die de VCRO wijzigen (artikelen 7 en 8 van het voorontwerp) die terminologie gebruiken, maar dat gebeurt niet consistent in de context van de omzetting van de richtlijn in het Omgevingsvergunningendecreet. Het begrip “effectbeoordeling” wordt gebruikt bij de omzetting van onder meer artikel 16 van richtlijn 2018/2001 door artikel 18 van het voorontwerp, terwijl de richtlijn het begrip “milieubeoordeling” hanteert. Ook artikel 19 van het voorontwerp, dat artikel 16ter van de richtlijn omzet, verwijst nog steeds naar het begrip “milieubeoordeling”, waardoor beide bepalingen door elkaar gebruikt zullen worden in het door het voorontwerp gewijzigde Omgevingsvergunningendecreet.

Hoewel het Hof van Justitie bij het omzetten van een richtlijn het gebruik van internrechtelijke andersluidende terminologie die ook de richtlijnterminologie omvat, in principe toestaat²⁷, dient een dergelijke omzetting wel te gebeuren met de specificiteit, nauwkeurigheid en duidelijkheid die nodig zijn om te voldoen aan het vereiste van rechtszekerheid.²⁸ Het in de context van de wijziging van het Omgevingsvergunningendecreet zonder verdere toelichting door elkaar gebruiken van twee begrippen, waarvan één niet in de richtlijn voorkomt, voldoet niet aan die vereisten. Ook op dat vlak dient het voorontwerp aan een bijkomend grondig onderzoek onderworpen te worden.

3.3.2. De artikelen 19 en 20 van het voorontwerp gebruiken, in navolging van de richtlijn, het begrip projectontwikkelaar, zonder dat begrip verder te definiëren. Daarover stelde de gemachtigde het volgende:

“We stellen vast dat RED III de termen aanvrager en projectontwikkelaar door elkaar gebruikt.

Hoewel we een voorkeur hebben voor het begrip “aanvrager” aangezien dat reeds voorkomt in het OVD, in tegenstelling tot het begrip “projectontwikkelaar”, wordt veiligheidshalve aangesloten bij de Europese terminologie. De invulling van dit begrip dient Europees uitgeklaard te worden, gelet op vereiste van een uniforme Europese interpretatie.”

Het begrip “projectontwikkelaar” wordt inderdaad niet verder gedefinieerd in de RED III-richtlijn. Daarnaast wordt ook het woord “ontwikkelaar” in artikel 16, vierde lid gebruikt. Overweging 24 bij de RED III-richtlijn stelt slechts dat sommige van de meest voorkomende problemen waarmee projectontwikkelaars op het gebied van hernieuwbare energie te maken krijgen, betrekking hebben op complexe en langdurige administratieve vergunningsprocedures en procedures voor aansluiting op het net die op nationaal of regionaal

²⁵ Bv. de artikelen 7, 8, 18, 19, 20 en 27 van het voorontwerp.

²⁶ Bv. de artikelen 17, 18, 20, 21 en 30 van het voorontwerp.

²⁷ Cf. HvJ 19 december 2013, zaak C-281/11, *Commissie t. Polen*, EU:C:2013:855, r.o. 71; zie ook impliciet, HvJ 4 oktober 2012, zaak C-391/11, *Commissie t. België*, EU:C:2012:611.

²⁸ Zie bijvoorbeeld de eerder vermelde zaak C-648/13, *Commissie t. Polen*, EU:C:2016:490, r.o. 87.

niveau zijn vastgesteld. Net om die reden is het volgens dezelfde overweging passend de milieugerelateerde aspecten van die procedures ten gunste van die ontwikkelaars te stroomlijnen. Artikel 16, vierde lid, van de door de RED III-richtlijn gewijzigde richtlijn 2018/2001 geeft bovendien aan dat het procedurehandboek aan “ontwikkelaars” van installaties voor de productie van hernieuwbare energie beschikbaar gesteld wordt, terwijl in artikel 16*bis* en 16*ter* het de projectontwikkelaar is die in het kader van de vergunningsprocedure aanvullende informatie dient te verstrekken of aan wie buitengewone omstandigheden die een verlenging van de vergunningstermijn rechtvaardigen, dienen te worden bekendgemaakt. De EU-wetgever lijkt er in die overweging en bepalingen minstens impliciet van uit te gaan dat de projectontwikkelaar logischerwijze ook steeds de aanvrager van de betrokken vergunning, of minstens een bij de aanvraag betrokken entiteit zal zijn.

Het voorontwerp lijkt daarentegen niet automatisch of noodzakelijk uit te gaan van die gelijkstelling of minstens gedeeltelijke overlap tussen projectontwikkelaar en aanvrager, waardoor de tekst aanleiding geeft tot verwarring. Het wordt daarom aanbevolen om minstens de band tussen het begrip aanvrager en projectontwikkelaar in de omzettingstekst zelf verder te verduidelijken, veeleer dan de tekst van de richtlijn louter over te nemen en een nieuw niet nader gedefinieerd begrip projectontwikkelaar in het omzettingsdecreet te introduceren.

4. Een van de hoofddoelstellingen van de RED III-richtlijn bestaat in het stroomlijnen van de termijnen waarbinnen administratieve vergunningen voor hernieuwbare energieprojecten dienen te worden afgeleverd. Naast algemene termijnen voor hernieuwbare energieprojecten in en buiten gebieden voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie (artikelen 16*bis* en 16*ter*) en voor repowering (artikel 16*quater*), voorzien de artikelen 16*quinquies* en 16*sexies* in korte vergunningstermijnen voor de installatie van apparatuur voor zonne-energie en van warmtepompen. In dat kader mag een vergunningsprocedure niet meer dan twee weken (artikel 16*sexies*, tweede lid), één maand (artikel 16*quinquies*, tweede lid en 16*sexies*, eerste lid) of drie maanden (artikel 16*quinquies*, eerste lid en 16*sexies*, eerste lid, voor bodemwarmtepompen) in beslag nemen.

Bovendien voorziet artikel 16*quinquies*, tweede lid, in een stilzwijgende vergunning voor de installatie van apparatuur voor zonne-energie met een vermogen van 100 kW of minder, ook voor zelfverbruikers van hernieuwbare energie en hernieuwbare-energiegemeenschappen. Het uitblijven van een antwoord binnen de termijn van één maand “na de indiening van een volledige aanvraag leidt ertoe dat de vergunning wordt geacht te zijn verleend, op voorwaarde dat de capaciteit van de apparatuur voor zonne-energie de bestaande capaciteit van de aansluiting op het distributienet niet overschrijdt”.

4.1. Wat betreft de termijnen die de richtlijn instelt voor vergunningsprocedures voor de installatie van apparatuur voor zonne-energie en warmtepompen, geeft de memorie van toelichting bij het voorontwerp uitdrukkelijk aan dat, behoudens de situatie van stilzwijgende vergunning, de door de EU-wetgever opgelegde termijnen slechts “termijnen van orde” zijn. De overschrijding van die termijnen zou aldus geen rechtsgevolgen hebben. De steller van het voorontwerp lijkt er bovendien ook van uit te gaan dat de termijnen voor vergunningsprocedures buiten gebieden voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie (artikel 16*ter* van de RED III-richtlijn) en voor repowering (artikel 16*quater*) eveneens termijnen van orde zijn. In de artikelen 20, 21, 22 en 23

van het voorontwerp, die de artikelen 16ter tot en met 16^{sexies} omzetten, wordt eveneens gesteld dat de termijnen die daarin opgenomen zijn, gelden “met behoud van de toepassing van artikel 32 en 46 van het Omgevingsvergunningendecreet” die bijgevolg steeds als maximale termijnen naar Vlaams omgevingsrecht zullen gelden.²⁹

Over die vaststelling kunnen de volgende drie opmerkingen gemaakt worden.

4.1.1. Ten eerste blijkt nergens uit de tekst van de richtlijn dat de om te zetten termijnen een vrijblijvend karakter zouden hebben. De tekst van de richtlijn lijkt eerder uit te gaan van dwingende termijnen die dan ook in de Belgische rechtsorde als vervaltermijnen omgezet moeten worden. Zo vereist artikel 16, derde lid, van de richtlijn meer bepaald dat de in te richten contactpunten ervoor zorgen dat de in deze richtlijn vastgestelde termijnen voor vergunningsprocedures worden nageleefd, zonder daarbij in mogelijkheden tot afwijking te voorzien. Bovendien blijkt ook uit overwegingen 16, 23, 39, 42 en 43 bij de RED III-richtlijn dat het net de bedoeling is de termijnen te stroomlijnen en in elke lidstaat dezelfde (maximum-)termijnen voor vergunningsprocedures in te stellen. Artikel 16ter, eerste lid, bevestigt die lezing, vermits in dat geval een verlenging slechts is toegestaan in buitengewone omstandigheden en dan nog slechts met maximaal zes maanden. Uit het geheel van die bepalingen en het doel van de richtlijn volgt dan ook dat de vooropgestelde termijnen als bindend en dus bij de omzetting van de richtlijn als vervaltermijnen beschouwd moeten worden.

4.1.2. Ten tweede vloeit uit het loutere feit dat artikel 16^{quinqüies}, tweede lid, een stilzwijgende vergunning als rechtsgevolg oplegt bij het niet respecteren van de termijn, niet voort dat in andere gevallen het niet respecteren van termijnen geen rechtsgevolgen teweeg zou (moeten) brengen. Uit de vaststelling dat een richtlijn niet zelf alle rechtsgevolgen uitdrukkelijk preciseert, mag immers niet automatisch afgeleid worden dat er op het niveau van de lidstaten geen rechtsgevolgen zouden moeten worden gekoppeld aan de overschrijding van EU-rechtelijk vastgestelde maximumtermijnen. Overeenkomstig artikel 288, derde lid, VWEU draagt elke lidstaat immers zelf de verantwoordelijkheid om een richtlijn nauwkeurig en correct om te zetten.³⁰ In de mate dat de richtlijn niet zelf de gevolgen van het niet respecteren van de termijn aangeeft, dienen de lidstaten zelf de gepaste rechtsgevolgen te bepalen in overeenstemming met het doel en de bewoordingen van de relevante bepalingen van die richtlijn.

4.1.3. Bovendien dient eraan herinnerd te worden dat de figuur van de “stilzwijgende vergunning” ingevolge de rechtspraak van het Hof van Justitie slechts beperkt kan worden ingevoerd, omdat die figuur onverenigbaar is met de milieubeoordeling die aan dergelijke

²⁹ Artikel 32 bepaalt de termijn voor de gewone en artikel 46 voor de vereenvoudigde vergunningsaanvraagprocedure. Die termijnen mogen in principe de 120 respectievelijk 60 dagen niet overschrijden. Het niet nemen van een beslissing binnen het kader van de gewone en vereenvoudigde procedure impliceert een negatieve vergunningsbeslissing.

³⁰ Zie ook en opnieuw, bij wege van illustratie, HvJ 30 juni 2016, zaak C-648/13, *Commissie t. Polen*, EU:C:2016:490, r.o. 87.

vergunningen moet voorafgaan.³¹ Het Hof bevestigde dit ook uitdrukkelijk in zaak C-230/00, *Commissie t. België*, over het Vlaamse omgevingsrecht.³²

In het licht van die rechtspraak koos de EU-wetgever ervoor om het rechtsgevolg van de stilzwijgende vergunning uitdrukkelijk voor te schrijven. Bij gebrek aan een dergelijke bepaling, zouden lidstaten immers op grond van voormelde rechtspraak geneigd zijn om de figuur van de stilzwijgende vergunning niet langer aan te wenden. Dat betekent evenwel niet dat, uit de uitdrukkelijke verwijzing naar een stilzwijgende vergunning, ook automatisch afgeleid mag worden dat in andere gevallen geen rechtsgevolgen aan het overschrijden van de termijn gekoppeld dienen te worden. Het is aan de lidstaten om dat rechtsgevolg op concrete wijze om te zetten of te voorzien in de eigen rechtsorde, waarbij het uitgangspunt blijft dat een vergunningsprocedure binnen de voorziene termijn dient te leiden tot een eindbeslissing in eerste administratieve aanleg.³³

4.2. Uit het voorgaande volgt dat, wanneer de RED III-richtlijn termijnen voorschrijft die minder lang zijn dan de termijnen voorzien in het Omgevingsvergunningendecreet, het tot de verantwoordelijkheid van de normsteller behoort om die termijnen correct en nauwkeurig om te zetten en aan het overschrijden ervan de nodige rechtsgevolgen te koppelen, weliswaar – gelet op de Europese rechtspraak die wordt aangehaald in opmerking 4.1.3 – met uitsluiting van de stilzwijgende verlening van de vergunning buiten het in artikel 16^{quinquies}, tweede lid, van de richtlijn bedoelde geval. Evenmin is het echter verenigbaar met de doelstellingen van de RED III-richtlijn, die de vergunningsprocedure voor hernieuwbare energieprojecten beoogt te vergemakkelijken, om als sanctie te voorzien in de automatische afwijzing van de vergunning, waardoor de vergunningsprocedure zou moeten worden overgedaan en het feitelijke vergunningstraject voor het project nog veel langer zou uitvallen. Een omzetting waarbij de overschrijding van die termijnen geen rechtsgevolgen heeft, stemt dan ook niet overeen met artikel 16, derde lid, van de richtlijn. De zinsnede in de artikelen 20, 21, 22 en 23 van het voorontwerp “met behoud van de toepassing van artikel 32 en 46 [van dit decreet]” dient bijgevolg te worden geschrapt en de termijnregeling in deze bepalingen van het voorontwerp dient te worden aangepast. Er dient te worden op gewezen dat het niet kunnen effectueren van de rechten die uit de termijnregeling in de RED III-richtlijn volgen, aanleiding zou kunnen geven tot overheidsaansprakelijkheid.

5. Het voorontwerp zet artikel 15^{sexies} van richtlijn 2018/2001, zoals ingevoegd door de RED III-richtlijn, slechts gedeeltelijk om.

5.1. Die richtlijn bepaling stelt dat lidstaten “specifieke infrastructuurgebieden” kunnen aanwijzen voor de ontwikkeling van projecten voor netten en opslag die nodig zijn voor de integratie van hernieuwbare energie in het elektriciteitssysteem. Het eerste lid van die bepaling geeft aan dat lidstaten één of meer plannen kunnen vaststellen om die gebieden aan te wijzen. Die plannen zijn onderworpen aan een door het EU-recht vereiste milieubeoordeling op planniveau. Het tweede lid voorziet in een vrijstelling voor projecten binnen die specifieke

³¹ Zie bijvoorbeeld reeds HvJ 28 februari 1991, zaak C-360/87, *Commissie t. Italië*, EU:C:1991:86, r.o. 31.

³² HvJ 14 juni 2001, zaak C-230/00, *Commissie t. België*, EU:C:2001:341, r.o. 14-18.

³³ Zoals ook blijkt uit artikel 16, achtste lid, van richtlijn 2018/2001.

infrastructuurgebieden van milieubeoordelingen op projectniveau. Het derde lid vervangt die beoordeling door een screening, waarbij het vierde lid voorziet dat mitigerende of compenserende maatregelen noodzakelijk kunnen zijn in het licht van die screening. Het vijfde lid van die bepaling voegt bovendien toe dat wanneer de integratie van hernieuwbare energie in het elektriciteitssysteem een project ter versterking van de netwerkinfrastructuur in of buiten specifieke infrastructuurgebieden vereist, en dat project onderworpen is aan een screeningsproces, een vaststelling dat een milieubeoordeling moet worden uitgevoerd of een eigenlijke milieubeoordeling, dat screeningsproces, die vaststelling of die beoordeling zich dient te beperken “tot de potentiële effecten van de wijziging of uitbreiding ten opzichte van de oorspronkelijke netwerkinfrastructuur”.

5.2. Uit het voorontwerp en de door de gemachtigde aangeleverde concordantietabellen blijkt slechts een gedeeltelijke omzetting van die bepaling. Het eerste lid van die bepaling wordt, omwille van het vermoede facultatieve karakter ervan, door de steller van het voorontwerp niet meegenomen in de omzetting. Het tweede lid, dat een afwijking op de project-MER plicht voorziet, wordt minstens impliciet omgezet door de wijzigingen aan het DABM in artikelen 3 tot en met 5 van het voorontwerp. Het vierde lid wordt opnieuw niet omgezet, vermits een screeningsproces reeds deel uitmaakt van de Vlaamse omgevingsregelgeving. Het vijfde lid wordt wel omgezet, door een bijna letterlijke overname³⁴ van dat lid in het door artikel 17 van het voorontwerp in te voegen artikel 114/2 van het Omgevingsvergunningendecreet.

5.3. Over de door het voorontwerp vooropgestelde gedeeltelijke omzetting kunnen de volgende drie opmerkingen gemaakt worden.

5.3.1. Met de steller van het voorontwerp kan ingestemd worden dat artikel 15*sexies*, eerste lid van de richtlijn een facultatief karakter heeft. Uit de tekst blijkt niet dat lidstaten specifieke infrastructuurgebieden moeten vaststellen. Overweging 46 bij de RED III-richtlijn bevestigt dat uitdrukkelijk, door te stellen dat “[i]ndien lidstaten besluiten niet dergelijke gebieden aan te wijzen, blijven de uit hoofde van het milieurecht van de Unie toepasselijke beoordelingen en regels van toepassing”. Het is daarom niet verplicht die bepaling om te zetten in het Vlaamse omgevingsrecht.

5.3.2. In de mate dat de keuze gemaakt wordt om die bepaling niet om te zetten, behoeven ook het tweede, derde en vierde lid geen verder omzetting. Die leden zien immers op de verkorte milieubeoordelings- en screeningsprocedures binnen “specifieke infrastructuurgebieden”. De afwezigheid van die gebieden impliceert ook dat dergelijke procedures niet nodig zijn. In de mate dat de concordantietabel aangeeft dat leden 2 en 3 worden omgezet, lijkt dit dan ook overbodig. De vraag kan bovendien gesteld worden of een dergelijke omzetting werkelijk plaatsvond, nu de concordantietabel naar algemene DABM-bepalingen verwijst, die bovenal de soortgelijke verkorte beoordelings- of screeningsprocedures die voortvloeien uit artikel 16*bis* van richtlijn 2018/2001

³⁴ De verwijzing naar de project-MER richtlijn werd vervangen door een verwijzing naar het DABM.

omzetten. De steller wordt dan ook uitgenodigd bijkomend na te gaan of die bepalingen werkelijk ook als een omzetting van artikel 15*sexies* beschouwd dienen te worden.³⁵

5.3.3. Het vijfde lid van artikel 15*sexies* laat zich toepassen op elk project ter versterking van netwerkinfrastructuur in de zin van het eerste lid, ook wanneer die infrastructuur zich buiten de facultatief aan te duiden specifieke infrastructuurgebieden bevindt. Voor die gevallen dient inderdaad een omzetting te gebeuren. Het huidige artikel 17 van het voorontwerp kopieert echter grotendeels de tekst van het vijfde lid van artikel 15*sexies*, waardoor het eigenlijke doel van de omzetting – een specifieke precisering over de aard van de project-MER-verplichting met betrekking tot projecten ter versterking van de netwerkinfrastructuur buiten specifieke infrastructuurgebieden – niet duidelijk naar voren komt. Minstens lijkt de verwijzing in de omzettingbepaling naar niet verder gedefinieerde “specifieke infrastructuurgebieden”, die bovendien niet zullen worden ingericht, overbodig en inhoudsloos. Artikel 17 van het voorontwerp dient dan ook vanuit dat oogpunt ook opnieuw te worden onderzocht en aangepast waar nodig.

Algemene opmerkingen met betrekking tot de uitvoering van verordeningen 2024/1252
en 2024/1735

6. Het voorontwerp neemt de bepalingen met betrekking tot de vergunningsprocedures en -termijnen, die in beide verordeningen uitgewerkt worden, *in extenso* over. De memorie van toelichting verklaart dat deze werkwijze ingegeven wordt ter wille van de duidelijkheid, om te vermijden dat de rechtzoekende meerdere teksten zou dienen te raadplegen om na te gaan welke vergunningsprocedures of -termijnen van toepassing zouden zijn.³⁶ Die werkwijze miskent de eigenheid van de verordening als rechtsinstrument van EU-recht, om de redenen en in de mate hieronder weergegeven.

6.1. Overeenkomstig artikel 288, tweede lid, VWEU is een verordening verbindend in al haar onderdelen en rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

6.1.1. Behalve in gevallen waarin de verordening enige marge laat voor verdere discretionaire uitvoering, betekent die rechtstreekse toepasselijkheid dat geen optreden van de lidstaten vereist is om de bepalingen ervan te integreren in hun interne rechtsorde. Bepalingen van een verordening moeten inzonderheid niet worden “omgezet” in het interne recht van de lidstaten. Niet alleen is een dergelijke werkwijze overbodig op het normatieve vlak, aangezien ze geen nieuwe norm tot stand brengt, maar ze houdt ook het gevaar in dat verwarring ontstaat over het rechtskarakter van het in de internrechtelijke regeling opgenomen voorschrift en onder meer over de bevoegdheid van het Hof van Justitie om kennis te nemen van alle betwistingen in verband met

³⁵ Indien dat werkelijk het geval is, zou voor de volledigheid ook de vierde alinea van die bepaling omgezet dienen te worden.

³⁶ Memorie van toelichting, inleidende opmerkingen bij de bespreking van de artikelen 27 en 30 van het voorontwerp.

de voorschriften van de verordening.³⁷ Deze werkwijze doet bovendien verwarring ontstaan over de datum van inwerkingtreding van de toepasselijke voorschriften.³⁸

6.1.2. Daarom geldt een zogenaamd overschrijfbod dat inhoudt dat verordeningsbepalingen die rechtstreeks toepasselijk zijn in elke lidstaat niet mogen worden overgenomen of geparafraseerd in internrechtelijke bepalingen, zodat niet de indruk ontstaat dat het gaat om bepalingen die door de lidstaten zelf naar goeddunken zouden kunnen worden ingevoerd of gewijzigd.³⁹ De Raad van State, afdeling Wetgeving, heeft al opgemerkt dat voor procedures of termijnen die in de verordeningen zelf geregeld zijn, het niet past om in een parallelle decretale regeling te voorzien, zelfs indien die op dezelfde wijze wordt verwoord.⁴⁰ Het overnemen van bepalingen van een EU-verordening in een internrechtelijke regeling kan alleen worden gedoogd in zoverre dat noodzakelijk is voor de leesbaarheid van eventuele internrechtelijke uitvoeringsmaatregelen, in welk geval een verwijzing naar de betreffende bepaling van de verordening het aangewezen middel zal zijn om de aard van die bepaling herkenbaar te houden.⁴¹

6.1.3. De uitvoering van een verordening moet bovendien ook de kenmerken van die verordening eerbiedigen.⁴² Dat vereiste houdt in dat slechts die bepalingen die verdere uitvoering of aanvulling behoeven, in een internrechtelijke tekst worden opgenomen. Om duidelijk te maken welke bepalingen worden uitgevoerd of aangevuld, is het raadzaam om in de betrokken bepalingen van het voorontwerp expliciet te verwijzen naar de verordeningsbepaling die wordt uitgevoerd (“overeenkomstig artikel ...”) of aangevuld (“onverminderd artikel ...”). Op die manier wordt ook duidelijk welke bepalingen louter internrechtelijk van aard zijn, en welke bepalingen rechtstreeks

³⁷ Zie bijv. adv.RvS 47.050/1/V van 17 juli 2009 over een ontwerp dat heeft geleid tot het koninklijk besluit van 13 juni 2010 ‘betreffende het getuigschrift van vakbekwaamheid voor het vervoer van landbouwhuisdieren’, opmerking 4. Zie ook adv.RvS 69.730/VR van 9 juli 2021 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 20 juli 2021 ‘houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende de verwerking van gegevens met betrekking tot het digitaal EU-COVID-certificaat, het COVID Safe Ticket, het PLF, en de verwerking van persoonsgegevens van in het buitenland wonende of verblijvende werknemers en zelfstandigen die activiteiten uitvoeren in België’, opmerking 10.

³⁸ Zie bijv. adv.RvS 70.488/3 van 11 januari 2022 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 12 juli 2022 ‘houdende diverse bepalingen inzake landbouw, veiligheid van de voedselketen, volksgezondheid en leefmilieu’, opmerking 7.2.

³⁹ Zie HvJ 7 februari 1973, zaak 39/72, *Commissie v. Italië*, EU:C:1973:13, punten 16-17; HvJ 2 februari 1977, *Amsterdam Bulb*, zaak 50/76, EU:C:1977:13, punten 4-7.; zie ook adv.RvS 75.963/16 van 24 april 2024 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 30 mei 2024 ‘betreffende de toepassing van de algemene beginselen inzake geïntegreerde gewasbescherming, tot wijziging van het besluit van 16 juli 2015 betreffende de opslag en hantering van gewasbeschermingsmiddelen alsook het beheer van hun afval door professionele gebruikers en tot intrekking van het besluit van 10 november 2016 betreffende het toepassingsplan van pesticiden in openbare ruimten’, opmerking 16.

⁴⁰ Adv.RvS 60.890/1 van 23 februari 2017 over voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 30 juni 2017 ‘tot wijziging en optimalisatie van diverse bepalingen van het Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012’, opmerking 3.

⁴¹ Zie bijv. adv.RvS 54.817/VR van 13 januari 2014 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 19 april 2014 ‘houdende instemming met het Samenwerkingsakkoord van 27 februari 2013 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de oprichting van een vergunningscoördinerend en -faciliterend comité voor trans-Europese energie-infrastructuurprojecten, ter uitvoering van verordening (EU) nr. 347/2013’, opmerking 6.

⁴² Adv.RvS 47.050/1 van 17 juli 2009 voormeld, opmerking 4.

verband houden met de betreffende verordeningen, wat gevolgen kan hebben voor de toepasselijkheid van beginselen van het recht van de Europese Unie en van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie.⁴³

6.2. In het licht van bovenstaande opmerkingen, dient het voorontwerp, in het bijzonder de hierna besproken artikelen, aan een grondig bijkomend onderzoek te worden onderworpen.

6.2.1. De artikelen 26 en 29 van het voorontwerp voorzien in de aanduiding van de vergunningverlenende overheid als “centraal contactpunt”. Uit artikel 9 van de CRMA-verordening vloeit voort dat de lidstaten een dergelijk centraal contactpunt dienen aan te duiden en zich ervan dienen te verzekeren dat dit contactpunt relevante informatie over administratieve procedures en geschillenbeslechtsprocedures kan verschaffen en rekening houdt met alle gefundeerde studies en vergunningen die reeds voor een bepaald project inzake kritieke grondstoffen in de zin van die verordening werden uitgevoerd en uitgereikt.⁴⁴ Uit artikel 6 van de NZIA-verordening vloeit een soortgelijke verplichting voort.⁴⁵ Daarnaast dienen in dat kader de bij het vergunningverleningsproces betrokken instanties evenals andere betrokken instanties, de vereisten en de omvang van de van een projectpromotor gevraagde informatie te specificeren en deze informatie ter beschikking van het betrokken centraal contactpunt te stellen voordat het vergunningverleningsproces begint.⁴⁶

In het licht van het overschrijfsverbod dient de uitvoering van die verordeningsoverplichtingen zich te beperken tot de aanduiding van het contactpunt, alsook tot het bijkomend uitdrukkelijk verplichten van dat contactpunt om relevante studies en vergunningen in overweging te nemen alsook informatie over procedures en geschillenbeslechting en, in het kader van de NZIA-verordening, relevante informatie van andere bevoegde instanties, ter beschikking te stellen.

⁴³ Vgl. HvJ 19 november 2019, gevoegde zaken C-609/17 en C-610/17, *Terveys- ja sosiaalialan neuvottelujärjestö (TSN)*, EU:C:2019:981, punten 42-55. Zie ook adv.RvS 67.693/1 van 14 augustus 2020 over een ontwerp dat heeft geleid tot het koninklijk besluit van 22 februari 2021 ‘betreffende beschermende maatregelen tegen quarantaineorganismen bij planten en plantaardige producten en tot wijziging van diverse bepalingen inzake schadelijke organismen’, opmerking 6 en adv.RvS 77.170/16 van 27 november 2024 over een ontwerp van koninklijk besluit ‘betreffende de erkenning van conformiteitsbeoordelingsinstanties voor batterijen’, opmerking 6.

⁴⁴ Zie artikel 9, eerste, zevende en achtste alinea, van de CRMA-verordening. De negende alinea vermeldt ook dat de lidstaten ervoor zorgen dat de centrale contactpunten beschikken over voldoende gekwalificeerd personeel en voldoende financiële, technische en technologische middelen om hun taken uit hoofde van deze verordening doeltreffend te kunnen uitvoeren. Een dergelijke verplichting dient niet uitdrukkelijk door middel van een decretale tekst te worden uitgevoerd, zolang in de praktijk voldoende middelen aan de contactpunten worden toegekend. Het overschrijven van die bepaling in het voorontwerp is daarom dan ook niet nodig.

⁴⁵ Zie artikel 6, eerste, vijfde en zesde alinea, van de NZIA-verordening. De zevende alinea preciseert bovendien dat lidstaten ervoor zorgen dat het centraal contactpunt en alle bevoegde instanties die voor de verschillende stappen van de vergunningverleningsprocessen, met inbegrip van alle procedurele stappen, verantwoordelijk zijn, over voldoende gekwalificeerd personeel en voldoende financiële, technische en technologische middelen, waaronder, indien nodig, middelen voor bij- en omscholing, beschikken om hun taken uit hoofde van deze verordening doeltreffend te kunnen uitvoeren. Een dergelijke verplichting dient niet uitdrukkelijk door middel van een decretale tekst te worden uitgevoerd, zolang in de praktijk voldoende middelen aan de contactpunten worden toegekend. Het overschrijven van die bepaling in het voorontwerp is daarom dan ook niet nodig.

⁴⁶ Artikel 6, negende alinea, van de NZIA-verordening.

Het voorliggende voorontwerp gaat echter verder dan die uitvoering en schrijft ook andere onderdelen van artikel 9 van de CRMA-verordening en artikel 6 van de NZIA-verordening over.

Meer bepaald stellen het tweede, derde en vijfde lid van het door artikel 26 in te voegen artikel 114/10 van het Omgevingsvergunningendecreet de taken, verantwoordelijkheden en nood aan gekwalificeerd personeel van de centrale contactpunten vast. Die verplichtingen vloeien evenwel al rechtstreeks voort uit de betrokken verordening en behoeven dan ook geen herneming in een decretale tekst. Volstaan kan worden met het eerste en vierde lid van die bepaling, aangevuld met de verplichting voor het contactpunt om relevante informatie over de administratieve procedure en geschillenbeslechtsprocedures aan te reiken.

Op vergelijkbare wijze neemt het door artikel 29 in te voegen artikel 114/12, eerste lid, tweede zin, tweede lid en vierde lid, bepalingen van artikel 6 van de NZIA-verordening woordelijk over. Die verplichtingen vloeien evenwel al rechtstreeks voort uit de betrokken verordening en behoeven dan ook geen herneming in een decretale tekst. Opnieuw kan volstaan worden met het eerste lid, eerste zin en derde lid, van die bepaling, aangevuld met de verplichting voor het contactpunt om relevante informatie over de administratieve procedure en geschillenbeslechtsprocedures aan te reiken en informatie van andere bevoegde instanties ter beschikking te stellen.

6.2.2. Waar in de artikelen 26 en 29 van het voorontwerp nog uitdrukkelijk naar de betrokken verordeningen verwezen wordt, is dat niet het geval voor de artikelen 27 en 30, die de bewoordingen van de verordening bijna letterlijk overnemen.⁴⁷ In die bepalingen worden op die manier regels gesteld die reeds voortvloeien uit de verordeningen, zonder uitdrukkelijke verwijzing naar die verordening in de betreffende bepaling. Om te vermijden dat de indruk ontstaat dat de verplichting autonoom door de decreetgever wordt ingesteld, en later ook door die decreetgever zou kunnen worden gewijzigd, dient minstens een verwijzing naar de betrokken verordeningsbepaling te worden ingevoegd.⁴⁸ Zoals reeds opgemerkt (opmerking 6.1) is het volledig overnemen van vergunningsprocedures en -termijnen bovendien onverenigbaar met het overschrijfverbod en kan dat tot inbreukprocedures op grond van artikel 258 VWEU aanleiding geven.

Aanbevolen wordt om de draagwijdte van die bepalingen te beperken tot een algemene verwijzing naar de toepasselijkheid van de termijnen en procedurele vereisten voor omgevingsvergunningsaanvragen die binnen het toepassingsgebied van de betreffende verordeningen vallen en waarvan de verplichtingen en procedures rechtstreeks voortvloeien uit de tekst van die verordeningen zelf. Aldus kan aangegeven worden dat ‘overeenkomstig de artikelen 11 en 12 van verordening 2024/1252’, omgevingsvergunningsaanvragen in het kader van

⁴⁷ De woorden vergunningsprocedure en vergunningverleningsproces worden vervangen door omgevingsvergunningsprocedure.

⁴⁸ Cf. adv.RvS 50.381/3 van 25 oktober 2011 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 22 maart 2012 ‘betreffende koelinstallaties’, opmerking 5.2. en adv.RvS 50.382/3 van 25 oktober 2011 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 22 maart 2012 ‘inzake de bepaling van de minimumopleidingseisen voor koeltechnici, de registratie van koeltechnische bedrijven en de erkenning van de examencentra’, opmerking 5.2.

strategische projecten of ‘overeenkomstig de artikelen 9 en 10 van verordening 2024/1735’, omgevingsvergunningsaanvragen in het kader van projecten voor de productie van nettonultechnologie, aan bijzondere termijnen en procedurele vereisten onderworpen worden.⁴⁹ Het volledig overnemen van die vereisten wordt om de hierboven vermelde redenen dan ook ten stelligste afgeraden.

Slechts indien uit bijkomend onderzoek van de normsteller blijkt dat bepaalde onderdelen toch best behouden blijven ter wille van de leesbaarheid, dient voor die onderdelen ook minstens een uitdrukkelijke verwijzing naar de relevante verordeningsbepaling te worden toegevoegd.

6.2.3. Bovendien kan ook vastgesteld worden dat de artikelen 10, vijfde alinea, van de CRMA-verordening⁵⁰ en 15, vierde alinea, van de NZIA-verordening⁵¹ niet correct uitgevoerd werden. Die bepalingen vereisen dat geschillenbeslechttings- en beroepsprocedures met spoed worden behandeld voor zover het nationale recht daarin voorziet. Het voorontwerp neemt beide bepalingen letterlijk over in de in te voegen artikelen 114/11, § 9, vierde lid, en artikel 114/13, § 11, vierde lid, van het Omgevingsvergunningendecreet, zonder aan te geven om welke procedures het gaat en hoe die procedures toepassing vinden. Een correcte uitvoering is mogelijk door in de memorie van toelichting uiteen te zetten dat de in die verordeningsbepalingen bedoelde procedures reeds voorhanden zijn in de bestaande interne rechtsorde dan wel door in het voorontwerp de aan die verordeningsbepalingen beantwoordende procedures in het decreet te voorzien. Het voorontwerp dient dan ook op dat vlak aan een grondig onderzoek te worden onderworpen en op basis daarvan te worden aangepast.⁵²

⁴⁹ In uitvoering van artikel 9, derde alinea, van de NZIA-verordening, kan bovendien uitdrukkelijk aangegeven worden dat een opsplitsing in kleine deelprojecten mogelijk is, in afwijking van artikel 7, § 2, van het Omgevingsvergunningendecreet, zie daarover bijzondere opmerking 15.

⁵⁰ “Alle geschillenbeslechttingsprocedures, rechtszaken, beroepen en rechtsmiddelen in verband met de vergunningsprocedure en de verstrekking van vergunningen voor strategische projecten in de Unie voor een nationale rechterlijke instantie, gerecht of kamer, inclusief met betrekking tot bemiddeling of arbitrage indien het nationale recht daarin voorziet, worden met spoed behandeld indien en voor zover het nationale recht in dergelijke spoedprocedures voorziet en indien de doorgaans geldende rechten van de verdediging van individuen of plaatselijke gemeenschappen daarbij worden geëerbiedigd. Ontwikkelaars van strategische projecten nemen in voorkomend geval deel aan dergelijke spoedprocedures”.

⁵¹ “Alle procedures voor geschillenbeslechting, beroepsprocedures, bezwaarschriften en rechtsmiddelen in verband met strategische nettonulprojecten voor een nationale rechterlijke instantie, gerecht of kamer, ook wat bemiddeling of arbitrage betreft, indien het nationale recht inzake vergunningverleningsprocessen daarin voorziet, worden met spoed behandeld, indien en voor zover het nationale recht in dergelijke spoedprocedures voorziet en de gewoonlijk toepasselijke rechten van de verdediging voor individuen of lokale gemeenschappen worden geëerbiedigd. Projectpromotoren van strategische nettonulprojecten nemen indien van toepassing deel aan dergelijke spoedprocedures”.

⁵² Zie ook opmerking 11 voor een soortgelijke opmerking in het kader van de RED III-richtlijn.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 7

7. Dit artikel vult artikel 2.2.1., § 1, derde lid, van de VCRO aan in die zin dat in geval van een voorgenomen aanduiding van een gebied voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie, de effectbeoordeling wordt uitgevoerd op een detailleringsniveau dat rekening houdt met de hernieuwbare energieprojecten waarvoor het gebied wordt aangeduid.

Gevraagd om dit verschillende detailleringsniveau concreet te maken aan de hand van een aantal voorbeelden, antwoordde de gemachtigde:

“Conform artikel 5.2. van de plan-m.e.r.-richtlijn bevat het MER de informatie die redelijkerwijs mag worden vereist, gelet op de stand van kennis en beoordelingsmethoden, **de inhoud en het detailleringsniveau van het plan of programma**, de fase van het besluitvormingsproces waarin het zich bevindt en de mate waarin bepaalde aspecten beter op andere niveaus van dat proces kunnen worden beoordeeld, teneinde overlappende beoordelingen te vermijden. Deze bepaling vereist aldus dat de inhoud van het plan-MER wordt afgestemd op de detailleringsgraad van het plan of programma zelf.

Het RUP tot vaststelling van de versnellingszones zal qua detailleringsgraad afwijken van de RUP's die tot hiertoe werden vastgesteld voor bv. een gebied voor windturbines. Normalerweise worden in een plan-MER horend bij een RUP voor een gebied voor windturbines nog geen gedetailleerde uitspraken gedaan over bijvoorbeeld slagschaduw omdat de juiste inplanting van de turbines en hun tiphoogte nog niet bekend is op dat moment.

Conform artikel 15 quater, 1. B) van RED III worden bij de aanduiding van de versnellingszones passende regels bepaald voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie die negatieve milieueffecten bij de installaties voor de productie van hernieuwbare energie en energieopslag, of de aansluiting ervan, moeten voorkomen of milderen. Als gevolg van de vereiste vaststelling van die passende regels zal het RUP tot vaststelling van de versnellingszones uitgebreidere voorschriften omvatten dan gebruikelijk is bij de vaststelling van RUP's voor een gebied voor windturbines en aldus gedetailleerder zijn op dit punt. Het plan-MER bij het RUP wordt afgestemd op deze hogere detailleringsgraad.

De hogere detailleringsgraad van het plan tot aanduiding en bijgevolg ook de plan-MER heeft tot doel ervoor te zorgen dat in de fase van de vergunningverlening een veel summierdere beoordeling (en geen echte project-MER) zal volstaan indien de passende regels worden nageleefd, aangezien bijvoorbeeld de milieueffecten rekening houdend met het worst-case scenario inzake slagschaduw reeds op planniveau werden bepaald.

[Indien] er toch nog onvoorziene effecten worden vastgesteld tijdens het vergunningsverleningsproces die niet zijn vastgesteld tijdens de plan-MER-procedure dan zullen die onderzocht worden aan de hand van de informatie en details die op dat moment gekend zijn (of pas dan gekend konden zijn).”

Er wordt aanbevolen deze informatie toe te voegen aan de memorie van toelichting.

Artikel 18

8.1. De afdeling Wetgeving doet bij deze bepaling twee vaststellingen. Enerzijds is er de quasi-letterlijke omzetting in het ontworpen artikel 114/3, § 1, van het Omgevingsvergunningendecreet van de eerste zin van artikel 16.1 van de richtlijn (EU) 2018/2001, met dien verstande dat het begrip “vergunningsprocedure” werd omgezet in de “omgevingsvergunningsprocedure, zoals geregeld in” het Omgevingsvergunningendecreet, terwijl dat begrip in de richtlijn betrekking heeft op “alle relevante administratieve vergunningen voor de bouw, de repowering en de exploitatie van installaties voor de productie van hernieuwbare energie [...] en de activa die nodig zijn voor de aansluiting van dergelijke installaties [...] met inbegrip van vergunningen voor aansluiting op het net [...]”. Anderzijds is er de aanwijzing van de “bevoegde overheid” vermeld in artikel 15 en 15/1 van het Omgevingsvergunningendecreet als het contactpunt in het licht van de quasi-letterlijke omzetting van artikel 16.3 van de richtlijn (EU) 2018/2001. Daarnaast gevraagd gaf de gemachtigde volgende verduidelijking:

“De gangbare interpretatie in definitie van artikel 16 van RED (ook al in versie RED II) :

*De vergunningsprocedure heeft betrekking op alle relevante administratieve vergunningen voor de **bouw, de repowering en de exploitatie van installaties** voor de productie van hernieuwbare energie, met inbegrip van die welke verschillende hernieuwbare-energiebronnen combineren; warmtepompen; energieopslag op één locatie, met inbegrip van elektriciteits- en thermische installaties; **en de activa die nodig zijn** voor de aansluiting van dergelijke installaties, warmtepompen en opslag op het net, en voor de integratie van hernieuwbare energie in verwarmings- en koelingsnetwerken, met inbegrip van vergunningen voor aansluiting op het net en, waar nodig, milieubeoordelingen. De vergunningsprocedure omvat alle administratieve stadia vanaf de erkenning van de volledigheid van de vergunningsaanvraag overeenkomstig lid 2 tot de kennisgeving van het definitieve besluit over het resultaat van de vergunningsprocedure door de betrokken autoriteit of autoriteiten.*

is dat in dat artikel enkel de infrastructurele vergunningen van de fysieke aansluitingen en de inherente aanhorigheden worden bedoeld, dus in zoverre op het terrein materiële zaken worden weggenomen en toegevoegd, die op de omgeving een impact hebben (dus enkel omgevingsvergunning in Vlaamse context) en DUS NIET de toelating an sich m.b.t. de technische gevolgen in licht van de economische en veiligheidsaspecten voor beheer van het transmissienetwerk, dat via aansluitingsovereenkomsten met beheerders van de netwerken tot stand (geen vergunningsprocedure) komt en overigens gereguleerd door Technische Reglementen, goedgekeurd door Regulators (zie bijv. [hier](#) voor het Transmissienetwerk beheerd door Elia).

Het is zeker niet de bedoeling te raken aan de interne bevoegdheden van België. En dat doen we ook niet”.

8.2. Op de vraag of het autonoom begrip in artikel 16.1 van de richtlijn (EU) 2018/2001 “administratieve vergunningen voor...de exploitatie van installaties voor de productie van hernieuwbare energie” wel kan worden beperkt tot de omgevingsvergunning alleen⁵³, antwoordde de gemachtigde:

⁵³ Het is een Belgische vinding om de exploitatie aan zowel een gewestelijke omgevingsvergunning (voor de milieugevolgen) en een federale productievergunning (voor de bevoorradingszekerheidsaspecten) te onderwerpen.

“We zouden toch echt willen voorstellen om onze interpretatie aan te houden. Het zal in de praktijk onmogelijk zijn om 1 overkoepelende federale-Vlaamse-Waalse-Brusselse autoriteit aan te stellen die de termijnen van de richtlijn kan respecteren. Dergelijke autoriteit zou zich bijvoorbeeld op 30 dagen zal dienen uit te spreken over de volledigheid van “aanvraagdossiers” die dan zowel de Vlaamse omgevingsmaterie als de federale aansluiting moeten bevatten.

Noch Wallonië noch Brussel, noch onze federale collega's hebben al gesignaleerd dat de Raad van State bij hun omzettingsinitiatieven een dergelijke vraag zou gesteld hebben.

Zie bv. avis 75.689/4 du 10 avril 2024 bij het [Décret du 29 avril 2024](#) relatif à l'accélération du déploiement des énergies renouvelables.

Wat betreft het contactpunt, kan voor de federale vergunningsplicht een eigen contactpunt worden georganiseerd. Voortgaande op de NL-tekst van de Richtlijn 2023/2416/EU. De stroomlijning lijkt mogelijk per vergunning (tekens enkelvoud) en is dus niet "centraal" te bekijken. Gezien de andere invalshoeken (omgevingsimpact vs. bevoorradingszekerheid) is de duur en organisatie van de verschillende procedures (o.a. adviezen) grondig anders op te vatten.

Art. 16:

(...)

3. De lidstaten richten een of meer contactpunten op, of wijzen deze aan. Die contactpunten begeleiden de aanvrager op diens verzoek bij, en vergemakkelijken, de volledige administratieve vergunningsaanvraag- en vergunningverleningsprocedure. De aanvrager dient gedurende de gehele procedure slechts met één contactpunt contact te hebben. Het contactpunt begeleidt de aanvrager op transparante wijze gedurende de administratieve vergunningsaanvraagprocedure, met inbegrip van de milieubeschermingsgerelateerde stappen, tot het moment waarop de bevoegde autoriteiten aan het einde van de vergunningverleningsprocedure een of meer besluiten vaststellen, het verschaft de aanvrager alle nodige informatie en schakelt, in voorkomend geval, andere administratieve autoriteiten in.”

8.3. Deze lezing van de richtlijn (EU) 2018/2001 brengt mee dat verschillende vergunningsprocedures, zoals te dezen op gewestelijk en op federaal niveau, naast elkaar kunnen blijven bestaan en dat voor elke afzonderlijke procedure een eigen contactpunt kan worden aangeduid.⁵⁴

Deze lezing van de richtlijn kan steun vinden in een aantal overwegingen van de RED III-richtlijn.

Overweging 21 bij de RED III-richtlijn die stelt dat de richtlijn (EU) 2018/2001 “de administratieve vergunningsprocedures [...] die alle relevante vergunningen voor de bouw, de repowering en de exploitatie van installaties voor de productie van hernieuwbare energie, en voor

⁵⁴ Het CERRE-rapport van oktober 2024, getiteld: “Speeding up renewable energy permitting in Europe: overcoming implementation challenges”, stelt overigens vast dat na Red III er parallelle vergunningsprocedures – zij het gestroomlijnd – mogelijk blijven ([CERRE_Speeding-up-Renewable-Energy-Permitting-in-Europe_FINAL.pdf](#), p. 60-61).

de aansluiting van dergelijke installaties op het net bestrijken”⁵⁵, verwijst met het begrip “vergunningsprocedures” naar het geheel van de procedures die in een lidstaat kunnen worden vereist, maar stelt niet een eengemaakte of geïntegreerde vergunning voorop.

Overweging 23 van de RED III-richtlijn stelt vervolgens:

“De invoering van kortere en duidelijke termijnen voor besluiten die moeten worden genomen door de autoriteiten die bevoegd zijn voor de verlening van vergunningen voor installaties voor hernieuwbare energie op basis van een volledige aanvraag, is bedoeld om de uitrol van hernieuwbare-energieprojecten versnellen”.⁵⁶

Deze overweging geeft aan dat de RED III-richtlijn openlaat dat er in een lidstaat kortere en duidelijke termijnen kunnen gelden voor elke autoriteit bevoegd voor de verlening van vergunningen voor installaties voor hernieuwbare energie. Het blijft dus mogelijk dat voor verschillende vergunningen verschillende autoriteiten bevoegd zijn die elk de vergunningsprocedures en -termijnen van de richtlijn dienen na te leven maar niet verplicht worden die te coördineren vanuit het oogpunt van de richtlijn. De richtlijn grijpt immers niet in op de verschillende nationale en/of regionale procedures, waarvan het samen bestaan ook door overweging 24 van de richtlijn uitdrukkelijk erkend wordt:

“Sommige van de meest voorkomende problemen waarmee projectontwikkelaars op het gebied van hernieuwbare energie te maken krijgen, hebben betrekking op complexe en langdurige administratieve vergunningsprocedures en procedures voor aansluiting op het net die op nationaal of regionaal niveau zijn vastgesteld, alsook een gebrek aan voldoende personeel en technische deskundigheid bij de vergunningverlenende autoriteiten om de milieueffecten van de voorgestelde projecten te beoordelen. Daarom is het passend bepaalde milieugerelateerde aspecten van de vergunningsprocedures voor hernieuwbare-energieprojecten te stroomlijnen”.

Uit overweging 50 van richtlijn (EU) 2018/2001 kan worden afgeleid dat voor elke afzonderlijke procedure of vergunningsaanvraag een eigen contactpunt kan worden opgericht of aangeduid:

“Het gebrek aan transparante regels en coördinatie tussen de verschillende vergunningsinstanties is een hinderpaal voor de ontwikkeling van energie uit hernieuwbare bronnen gebleken. Het verstrekken van sturing aan de aanvragers gedurende hun volledige vergunningsaanvraag en -procedures door middel van een administratief contactpunt beoogt de complexiteit voor projectontwikkelaars te verminderen en de efficiëntie en transparantie verhogen, ook voor zelfverbruikers van hernieuwbare energie en hernieuwbare-energiegemeenschappen voor. Dergelijke sturing moet op een passend

⁵⁵ Engelse versie: “Directive (EU) 2018/2001 streamlines the administrative permit-granting procedures [...] covering all relevant permits to build, repower and operate renewable energy plants, and for the connection of such plants to the grid” en Franse versie: “La directive (UE) 2018/2001 simplifie les procédures administratives d’octroi de permis [...] couvrant tous les permis pertinents pour la construction, le rééquipement et le fonctionnement des installations d’énergie renouvelable, ainsi que pour le raccordement de ces installations au réseau”.

⁵⁶ Dat blijkt ook uit de Engelse, Franse en Duitse taalversies, die gewagen van “decisions to be taken by the authorities competent for granting permits for the renewable energy installations”, “les décisions à prendre par les autorités compétentes pour l’octroi de permis aux installations d’énergie renouvelable” en “Entscheidungen der Behörden, die für die Erteilung der Genehmigung für Anlagen zur Erzeugung erneuerbarer Energie auf der Grundlage eines vollständigen Antrags zuständig sind” (wat impliceert dat er binnen één lidstaat meerdere overheden kunnen zijn). Nergens blijkt uit de verwijzing naar “de autoriteiten” dat hiermee slechts één autoriteit per lidstaat beoogd wordt.

bestuursniveau worden verstrekt, rekening houdend met de specifieke kenmerken van de lidstaten. De contactpunten moeten de aanvragers tijdens de gehele administratieve procedure begeleiden en die procedure vergemakkelijken zodat de aanvrager niet verplicht is contact op te nemen met andere administratieve instanties om de vergunningsprocedure te voltooien, tenzij de aanvrager dit zelf verkiest”.

8.4. Aangezien de richtlijn (EU) 2018/2001 niet uitsluit dat verschillende vergunningsaanvragen/-procedures mogelijk blijven binnen één lidstaat, lijkt het ook niet onmogelijk om de richtlijn correct om te zetten door één contactpunt per soort van vergunningsaanvraag/-procedure, zolang dit contactpunt dan ook slechts sturing biedt voor de relevante vergunningsprocedure en niet verder gaat dan nodig om die vergunningsprocedure te sturen en op te volgen. Elke vorm van samenwerking met andere autoriteiten bevoegd voor andere vergunningen lijkt dan ook in te gaan tegen het doel van het contactpunt en zou neerkomen op een niet-correcte omzetting van de richtlijn, die slechts in sturing binnen het kader van elke soort vergunningsaanvraag/-procedure voorziet.

In het licht van het voorgaande wordt dan ook ter wille van de duidelijkheid aanbevolen om:

- de definitie van omgevingsvergunningsprocedure in het in te voegen artikel 114/3, § 1, van het voorontwerp nog uitdrukkelijker te beperken tot handelingen die onder de bevoegdheid van het Vlaams Gewest vallen;
- in § 3 van diezelfde bepaling te vermelden dat het contactpunt zich beperkt tot de administratieve vergunningsaanvraagprocedure “zoals bedoeld in § 1”.
- Te preciseren in de derde zin van § 3 dat de aanvrager gedurende “*die hele procedure*” slechts met één contactpunt dient contact te hebben.

9.1. In het in te voegen artikel 114/3, § 3, wordt de opdracht van het door de RED III-richtlijn vereiste contactpunt in het kader van de omgevingsvergunning, in casu de bevoegde overheid vermeld in artikel 15 en 15/1 van het Omgevingsvergunningendecreet, bepaald. De voorlaatste zin van die bepaling stelt evenwel het volgende:

“Het verschaft de aanvrager alle nodige informatie en schakelt, in voorkomend geval, andere administratieve autoriteiten in”.

De verwijzing in die bepaling naar “administratieve autoriteiten” is een letterlijke overname van de tekst van de richtlijn. De normsteller koos er elders in het voorontwerp voor om het Unierechtelijke begrip “bevoegde autoriteit” steeds door een verwijzing naar het begrip bevoegde overheid om te zetten. Met die keuze kan worden ingestemd. Wanneer in de andere bepalingen van de RED III-richtlijn naar autoriteit verwezen wordt, gaat het in die gevallen om elke bevoegde overheid die een eenzijdige vergunningsbeslissing kan nemen.

In de hier ontworpen bepaling wordt evenwel het begrip “administratieve autoriteiten” zonder verdere precisering opgenomen. Het begrip administratieve autoriteit wordt als zodanig niet algemeen gedefinieerd in het Belgische en Vlaamse bestuursrecht en kan, in een dergelijke letterlijke omzetting, minstens tot verwarring en rechtsonzekerheid aanleiding geven.

Indien de bedoeling voorligt om de mogelijkheid te bieden aan het contactpunt bepaalde vragen naar andere overheden door te verwijzen, wordt aanbevolen in de ontwerptekst administratieve autoriteiten te vervangen door “bevoegde overheden in het kader van de administratieve vergunningsaanvraagprocedure zoals bedoeld in § 1”.

9.2. Het voorontwerp verduidelijkt bovendien niet in welke mate die bevoegde “autoriteiten” (overheden) “ingeschakeld” zullen moeten worden. De tekst van de richtlijn vereist daarbij niet uitdrukkelijk dat het contactpunt die andere besturen steeds moet verplichten bepaalde informatie te verstrekken. Een correcte omzetting van de richtlijn kan daarom volstaan met de verplichting voor het contactpunt om de aanvrager desgevallend door te verwijzen naar andere in het kader van de omgevingsvergunningsaanvraagprocedure bevoegde overheidsinstanties, zonder dat dit contactpunt die instanties kan verplichten om die informatie binnen een bepaalde termijn of in een bepaalde vorm te verschaffen.

10. In het in te voegen artikel 114/3, § 4, wordt aangegeven dat het Vlaamse Gewest, namens de contactpunten, een procedurehandboek voor ontwikkelaars van installaties voor de productie van hernieuwbare energie beschikbaar stelt.⁵⁷ Uit artikel 16, vierde lid, van de richtlijn 2018/2001 blijkt echter dat het in elk geval het contactpunt zelf zal zijn dat die informatie beschikbaar moet stellen. Ofschoon de richtlijn niet verbiedt dat slechts één bevoegde overheid een procedurehandboek opstelt, dient dat handboek steeds door het voor het project bevoegde contactpunt aan de ontwikkelaar te worden meegedeeld. Het voorontwerp dient op dat punt te worden aangepast.

11. De in te voegen §§ 5 en 6 van het ontworpen artikel 114/3 van het Omgevingsvergunningendecreet nemen de tekst van de richtlijn quasi letterlijk over. Hetzelfde geldt voor § 7 dat bovendien louter programmatorisch is. Een dergelijke overname van bepalingen van de richtlijn volstaat niet voor een correcte omzetting ervan. Vereist is integendeel dat *in concreto* een gemakkelijke toegang tot eenvoudige geschillenprocedures (§ 5) wordt georganiseerd en de snelste administratieve en gerechtelijke procedure (§ 6) beschikbaar worden gesteld in het decreet, tenzij de normsteller kan uitleggen dat die gemakkelijke toegang en die snelste administratieve en gerechtelijke procedures in het interne recht reeds voorhanden zijn. Dat laatste geval dient in de memorie van toelichting concreet te worden aangetoond. Het voorontwerp dient in dit verband aan een bijkomend onderzoek te worden onderworpen.

De in te voegen § 7 met betrekking tot het voorzien in toereikende middelen en de bijstand van het Vlaamse Gewest aan de lagere besturen, is een bepaling met louter programmatorische draagwijdte, die niet meteen een wijziging in de interne rechtsorde met zich mee brengt en kan dan ook beter achterwege worden gelaten. Deze bepaling dient ofwel in de memorie van toelichting te worden geïntegreerd, ofwel te worden geherformuleerd op een wijze

⁵⁷ Op de vraag wie dit procedurehandboek opstelt, antwoordde de gemachtigde: “Het is de facto het departement Omgeving die dit procedurehandboek ter beschikking stelt via haar website, en dit op verschillende manieren kenbaar zal maken.”

dat de normatieve inhoud duidelijk tot uitdrukking komt. Ook deze tekst moet vanuit dat oogpunt aan een bijkomend onderzoek worden onderworpen.

Artikel 19

12. Het ontworpen artikel 114/5 (artikel 20 van het voorontwerp) bepaalt voor de opgesomde projecten de maximale duur voor de omgevingsvergunningsprocedure gelegen *buiten* gebieden voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie.

Volgens de bezorgde concordantietabel wordt hiermee artikel 16*ter* van de RED III-richtlijn (waaronder projecten voor offshore-energie in artikel 16*ter*, leden 1 en 2). Verder stelt deze tabel dat er geen omzetting is wat betreft offshore energie, vermits dat een federale bevoegdheid uitmaakt.

De memorie van toelichting – artikelsgewijze bespreking bij artikel 20, eerste lid – stelt dat de bepaling rond offshore energie niet wordt omgezet omdat Vlaanderen hier niet voor bevoegd is.

Het door artikel 19 van het voorontwerp in te voegen artikel 114/4, §§ 1 en 2 bepaalt echter voor de opgesomde projecten de maximale duur voor de omgevingsvergunningsprocedure gelegen in gebieden voor versnelde uitrol van hernieuwbare energie. Hier worden de projecten voor hernieuwbare offshore-energie (§ 1) en offshore-windenergieprojecten (§ 2) wel vermeld.

Volgens de concordantietabellen bezorgd door de gemachtigde, wordt hiermee artikel 16*bis* van de RED III-richtlijn omgezet.

De memorie van toelichting – artikelsgewijze bespreking bij artikel 19, § 1 – stelt in verband met de offshore energieprojecten terecht dat dergelijke projecten onder de bevoegdheid van de federale overheid vallen en niet worden vergund op basis van Vlaamse regelgeving. Enkel de landconnector kan Vlaams zijn. Huidig decreet wijzigt niets aan deze bevoegdheidsverdeling.

Een vergelijking van beide ontworpen artikelen leidt echter tot de vaststelling dat niet op consequente wijze wordt omgegaan met richtlijnbepalingen die onder de federale bevoegdheid vallen. De betrokken richtlijnbepalingen worden best doorheen het ganse voorontwerp op dezelfde manier omgezet. Omwille van de duidelijkheid verdient het dan ook aanbeveling om in het ontworpen artikel 114/4 de verwijzing naar offshore-energieprojecten te schrappen en om in de memorie van toelichting de draagwijdte van die bepaling te verduidelijken.

13. In het in te voegen artikel 114/4, § 3 wordt verwezen naar het verdrag van Espoo inzake milieueffectrapportage. De correcte weergave van de titel van dat verdrag verwijst evenwel naar het woord “milieu-effectrapportage”.⁵⁸

⁵⁸ Cf. adv.RvS 75/293/16 van 2 februari 2024 over een ontwerp dat heeft geleid tot het koninklijk besluit van 26 april 2024 ‘betreffende de procedure tot instelling van mariene beschermde gebieden, tot Natura 2000-toelating en Natura 2000-goedkeuring en tot milieuvergunning in de Belgische zeegebieden’, opmerking 7.1, voetnoot 19.

14. Het tweede lid van de in te voegen § 3 stelt een uitzondering op het uitvoeren van een passende beoordeling in. In afwijking van artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn die werd omgezet in artikel 36ter, § 3, van het decreet Natuurbehoud en artikel 9, derde lid en 19, derde lid, van het decreet van 25 april 2014 betreffende Complexe Projecten, dient geen dergelijke passende beoordeling te worden uitgevoerd voor hernieuwbare energieprojecten gelegen in gebieden voor de versnelde uitrol van hernieuwbare energie.

De aldus in te voegen bepaling werd echter ook al omgezet door de artikelen 6, 9 en 10 van het voorontwerp, die in de decreten Natuurbehoud en Complexe Projecten, in het kader waarvan het uitvoeren van de passende beoordeling wordt opgelegd, specifiek deze uitzondering invoegen. De vraag kan gesteld worden of het noodzakelijk is die bepaling een tweede keer op dezelfde wijze om te zetten door diezelfde uitzondering nogmaals uitdrukkelijk in het Omgevingsvergunningendecreet op te nemen. Een dergelijke dubbele omzetting kan aanleiding geven tot verwarring en rechtsonzekerheid. Het voorontwerp dient op dat vlak minstens aan een bijkomend onderzoek onderworpen te worden.

Artikel 26

15. In opmerking 6.2.1 werd aanbevolen om de tekst van deze ontwerpbeeping aan een grondig bijkomend onderzoek te onderwerpen en daarbij de louter overgeschreven verordeningsbepalingen in de tekst van het decreet te schrappen.

In de mate dat de aldus herwerkte tekst toch een verwijzing naar het begrip “projectontwikkelaar” zou behouden, wordt bijkomend aanbevolen om aan te geven dat het in dit geval gaat om een projectontwikkelaar “zoals bedoeld in” of “in overeenstemming met” artikel 2, eerste lid, 17), van de CRMA-verordening.

Artikel 27

16. In § 5 van het in te voegen artikel 114/11 wordt verwezen naar de verplichting voor het contactpunt, om in nauwe samenwerking met andere betrokken bevoegde instanties, een gedetailleerd tijdschema op te stellen. Die tekst vormt een gedeeltelijke overschrijving van artikel 11, zevende alinea van de CRMA-verordening. De verordening spreekt evenwel van bevoegde autoriteiten in plaats van instanties, waardoor op dat vlak eventuele verwarring zou kunnen ontstaan.

In opmerking 6.2.2 werd echter aanbevolen de tekst van die bepaling te beperken tot wat werkelijk nodig is voor de uitvoering van de CRMA-verordening en daarbij in elk geval naar de relevante uitgevoerde bepalingen van die verordening te verwijzen. Mocht de steller van het voorontwerp daarbij verkiezen de verwijzing naar “andere betrokken bevoegde instanties” te behouden, wordt aanbevolen uitdrukkelijk aan te geven dat het om “betrokken bevoegde autoriteiten in de zin van artikel 11, zevende alinea van de CRMA-verordening” gaat, alvorens deze autoriteiten op concrete en duidelijke wijze aan te duiden. Minstens lijkt een correcte uitvoering van de CRMA-verordening te vereisen dat, naast de aanduiding van het betrokken

contactpunt, ook andere eventueel betrokken bevoegde autoriteiten, uitdrukkelijk worden geïdentificeerd en vermeld in de tekst van het ontwerpdecreet of in een eventueel uitvoeringsbesluit daarvan.

Artikel 29

17. In opmerking 6.2.1 werd aanbevolen om de tekst van deze ontwerpbepaling aan een grondig bijkomend onderzoek te onderwerpen en daarbij de louter overgeschreven verordeningsbepalingen in de tekst van het decreet te schrappen.

In de mate dat de aldus herwerkte tekst toch een verwijzing naar het begrip “projectpromotor” zou behouden, wordt bijkomend aanbevolen om aan te geven dat het in dit geval gaat om een projectpromotor “zoals bedoeld in” of “in overeenstemming met” artikel 2, eerste lid, 21), van de NZIA-verordening.

Verwijst de herwerkte tekst tevens naar het begrip “raambesluit”, wordt aanbevolen om op dezelfde wijze aan te geven dat het gaat om een raambesluit “in de zin van” artikel 2, eerste lid, 20), van de NZIA-verordening.

Artikel 30

18. Het in te voegen artikel 114/13, § 1, wijkt af van de verplichting tot gezamenlijke indiening die voortvloeit uit artikel 7, § 2, van het Omgevingsvergunningendecreet. Hoewel de memorie van toelichting die afwijking vermeldt, kan het ter wille van de duidelijkheid aanbevolen worden om aan de tekst van die (herschreven) eerste paragraaf toe te voegen dat een opsplitsing van de aanvraag in deelprojecten mogelijk is “in overeenstemming met artikel 9, derde alinea van de NZIA-verordening en in afwijking van artikel 7, § 2 van dit decreet”.

19. In § 6 van het in te voegen artikel 114/13 wordt verwezen naar de verplichting voor het contactpunt, om in nauwe samenwerking met andere betrokken instanties, een gedetailleerd tijdschema op te stellen. Die tekst vormt een overschrijving van artikel 9, elfde alinea, van de NZIA-verordening. In opmerking 6.2.2 werd aanbevolen de tekst van die bepaling te beperken tot wat werkelijk nodig is voor de uitvoering van de NZIA-verordening en daarbij in elk geval naar de relevante uitgevoerde bepalingen van die verordening te verwijzen. Mocht de steller van het voorontwerp daarbij verkiezen de verwijzing naar “andere betrokken instanties” te behouden, wordt aanbevolen uitdrukkelijk aan te geven om welke instanties het gaat en wat hun rol zal zijn. In elk geval lijkt een correcte uitvoering van de NZIA-verordening te vereisen dat, naast de aanduiding van het betrokken contactpunt, ook andere eventueel betrokken instanties, uitdrukkelijk worden geïdentificeerd en vermeld in de tekst van het ontwerpdecreet of in een eventueel uitvoeringsbesluit daarvan.

Artikel 41

20. Artikel 41 van het voorontwerp regelt de inwerkingtreding.

20.1. Behalve voor de artikelen die zijn opgesomd in artikel 41, 1° en 2°, treedt dit decreet in werking dertig dagen na de bekrachtiging ervan.

20.1.1. Een inwerkingtreding van de ontworpen regeling 30 dagen na de bekrachtiging ervan strookt niet met de vereisten van rechtszekerheid en transparantie van de regelgeving. Zolang het decreet niet is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*, behoren de rechtzoekenden immers geen kennis ervan te hebben wanneer het werd bekrachtigd en behoren zij evenmin te weten dat het in werking is getreden. Bovendien zal het decreet noodzakelijkerwijze pas worden bekendgemaakt na de bekrachtiging ervan, zodat daardoor mogelijk ook feitelijk terugwerkende kracht aan het decreet wordt verleend.

Opdat voldaan zou zijn aan de vereisten van rechtszekerheid en transparantie, verdient het ten zeerste aanbeveling om de gebruikelijke regeling van inwerkingtreding van decreten in acht te nemen, namelijk de tiende dag die volgt op de dag van de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad* (artikel 84, eerste lid, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’) en bijgevolg de ontworpen inwerkingtredingsbepaling weg te laten of, zo daarvoor een afdoende verantwoording bestaat, te bepalen dat het decreet in werking treedt op de dag van de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*.

20.1.2. Overeenkomstig artikel 41, 1°, treden de artikelen 4, 32, 2°, 33, 2° en 38 in werking op de datum waarop artikel 6 van het decreet van 17 mei 2024 ‘tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en diverse ander decreten, wat betreft de milieueffectrapportage’ in werking treedt. Op basis van artikel 141, eerste lid, van dat laatste decreet, is dit 1 december 2025.

20.1.3. Overeenkomstig artikel 41, 2°, treden de artikelen 5, 31, 32, 1°, 33, 1° en 34 tot 37, 39 en 40 in werking op de datum waarop artikel x van het Modulaire Omgevingsvergunningsdecreet⁵⁹ in werking treedt.

De gemachtigde stelde voor op de plaats van x in artikel 41, 2°, artikel 27 in te vullen “aangezien dat artikel heel uitdrukkelijk uiting geeft aan de modulaire omgevingsvergunning”.

20.2. Het voorontwerp wijzigt decreten (DABM, VCRO, Omgevingsvergunningen-decreet) die zelf recent gewijzigd werden door andere decretale teksten.⁶⁰ Rekening houdend met de complexiteit van die wijzigende teksten, dient bij de thans ontworpen wijzigingen in alle gevallen op correcte wijze rekening gehouden te worden met de hiervoor bedoelde wijzigingen, alsook met het tijdstip van inwerkingtreding ervan. Het staat aan de stellers van het voorontwerp

⁵⁹ Artikel 207 van het Modulaire Omgevingsvergunningsdecreet machtigt de Vlaamse Regering tot het bepalen van de datum van inwerkingtreding voor iedere bepaling met uitzondering van artikel 203, 1° en 3°. Artikel 203, 1° en 3°, zijn in werking getreden op de dag die volgt op de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* B.S. 09.08.2024.

⁶⁰ Het betreft meer bepaald het hierboven vermelde decreet van 17 mei 2024 ‘tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en diverse ander decreten, wat betreft de milieueffectrapportage’ alsook het Modulaire Omgevingsvergunningsdecreet.

om dat aan een bijkomend onderzoek te onderwerpen. Meer in het bijzonder dient erover gewaakt te worden dat telkens verwezen zal worden naar de geldende regelgeving en niet naar reeds gewijzigde of opgeheven regelgeving.⁶¹ In dat kader kan bij wege van voorbeeld gewezen worden op de volgende twee ontworpen bepalingen:

20.2.1. Artikel 3 van het voorliggende voorontwerp wijzigt artikel 4.3.2 DABM. Dit artikel wordt echter opgeheven bij artikel 2 van decreet van 17 mei 2024 ‘tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en diverse andere decreten, wat betreft de milieueffectrapportage’ op 1 december 2025. De stellers dienen erover te waken dat de inwerkingtreding van dat artikel 3 – in de huidige versie van het voorontwerp: dertig dagen na bekrachtiging – spoort met de opheffing van dat artikel 4.3.2 DABM.

20.2.2. Artikel 7 van het voorliggende voorontwerp vult artikel 2.2.1, § 1, derde lid, ingevoegd bij decreet van 1 juli 2016 van de VCRO, aan. De inleidende zin vermeldt niet de wijziging die bij artikel 102⁶² van het decreet van 17 mei 2024 ‘tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en diverse andere decreten, wat betreft de milieueffectrapportage’. Dit artikel 102 treedt in werking ten laatste op 1 december 2025. De stellers dienen erover te waken dat, gelet op de opeenvolgende inwerkingtredingen van wijzigingen, het lid dat wordt gewijzigd, het correcte is.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Eline YOSHIMI

Pierre LEFRANC

⁶¹ Cf. adv.RvS 75.260/1 van 29 april 2024 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van het Vlaamse Gewest van 17 mei 2024 ‘tot wijziging van de regelgeving betreffende de omgevingsvergunning wat betreft de invoering van een modulaire omgevingsvergunningsprocedure en het omgevingsbesluit’, opmerking 5.2.

⁶² Art. 102 luidt als volgt: “In artikel 2.2.1, § 1, ingevoegd bij het decreet van 1 juli 2016 en gewijzigd bij het decreet van 26 april 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid wordt de zinsnede "zijn artikel 4.2.3, 4.2.4, 4.2.8, § 1bis, artikel 4.2.9, § 1 en § 2, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid voor de planmilieueffectrapportage van toepassing, en titel IV, hoofdstuk IV, van het voormelde decreet voor de ruimtelijke veiligheidsrapportage" vervangen door de zinsnede "zijn artikel 4.1.4, tweede lid, artikel 4.3.2, 4.4.4 en 4.5.1 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid voor de planmilieueffectrapportage van toepassing, en titel IV/1, hoofdstuk 2, van het voormelde decreet voor de ruimtelijke veiligheidsrapportage";

2° tussen het tweede en het derde lid, dat het vierde lid wordt, wordt een derde lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen met betrekking tot het aanvraagdossier, de procedure en de modaliteiten van het verzoek tot overnameverplichtingen inzake ruimtelijke uitvoeringsplannen zoals vermeld in artikel 4.1.1. en 4/1.1.1. van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid"."